

Tarih	: 24/7/2024
Sayı	: 2024/17
Konu	: Diğer Vergi Borçlarından Terkin Yolu (Örnek #9)

Önceki (2024/16) sirkülerimizde; tek yatırımlı, yatırımın kendi kazancının da olduğu (kısmi işletme) dönemlerde hem kendi kazancından hem de diğer faaliyet kazançlarından kaynaklanan ve üç matrah (1 puan indirimli, 5 puan indirimli ve normal oranlı) üzerinden, indirimli kurumlar vergisi matrahının hem kendi kazancında hem de diğer faaliyet kazançlarında tüketilmiş olduğu indirimli kurumlar vergisi hesaplamalarına bir örnek (#8) verilmişti.

Bu sirkülerimizde, tek yatırımlı ve bu tek yatırımın tamamlandığı son dönem (son dönem= yatırım dönemi + kısmi işletme dönemi) için, üç matrah (1 puan indirimli, 5 puan indirimli ve normal oranlı) üzerinden, gerek kendi kazancından ve gerekse diğer faaliyet kazançlarından oluşan indirimli kurumlar vergisi matrahının tüketilmemiş olduğu ve kullanılmamış yatırıma katkı tutarının bir kısmının vadesi gelmiş vergi borçlarından terkin yoluyla yararlanılması durumunda indirimli kurumlar vergisi hesaplamalarına bir örnek (#9) verilecektir.

YATIRIM BİLGİLERİ

Hesaplama yapılacak dönem 2023 yıl sonudur. Örnekte kullanılacak yatırım bilgileri aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Tarihi	02.09.2023
Teşvik Belgesi No	A/123456
İli	Ankara
Türü	Tevsi
Dayanağı	2012/3305
Yatırıma Katkı Oranı (A)	%20
Vergi İndirim Oranı	%55
Yatırıma Katkı Tutarının Yatırım Döneminde Kullanılabilecek Kısmı	%80
Toplam Yatırım Tutarı (B)	100.000.000,00
Toplam Katkı Tutarı (C= A x B)	20.000.000,00
Yatırıma Fiilen Başlama Tarihi	12.09.2023
Yatırım Tamamlanma Vize Müracaat Tarihi	29.12.2023

Yapılan harcamalar aşağıdaki gibidir:

Tarih	Tutar (TL)
20.09.2023	40.000.000,00
09.10.2023	25.000.000,00
17.11.2023	35.000.000,00
Toplam...	100.000.000,00

31.12.2023 Tarihli enflasyon düzeltmesinde yatırımın kayıtlı değeri aşağıdaki gibi olmuştur.

Düz. Esas Tarih	Bilanço Değeri (A)	Düz. Katsayısı (B)	Hesaplanan (C= A x B)	Düzeltilme Farkı (D= C-A)
20.09.2023	40.000.000,00	1,06001	42.400.400,00	2.400.400,00
09.10.2023	25.000.000,00	1,03986	25.996.500,00	996.500,00
17.11.2023	35.000.000,00	1,01144	35.400.400,00	400.400,00
Toplam...	100.000.000,00		103.797.300,00	3.797.300,00

Hak Kazanılan Katkı Tutarı

Enflasyon düzeltme işlemleri sonucunda yatırımın artan bilanço değeri (103.797.300,00 TL) karşısında, yatırım teşvik belgesinde yazılı toplam yatırım tutarı (100.000.000,00 TL) 2023 yıl sonu itibarıyla henüz revize edilmemiştir.

Dolayısıyla 2023 Yıl sonu itibarıyla fiili yatırımın harcaması nedeniyle hak kazanılan katkı tutarı (teşvik belgesinde yazılı tutarı aşmamak üzere) aşağıdaki gibi hesaplanmaktadır:

Açıklama	Tutar (TL)
Önceki dönemlerde yapılan fiili harcama (A)	100.000.000,00
Önceki dönemlerde uygulanan katkı oranı (B)	%20
Fiili Harcamayla hak kazanılan katkı tutarı (C= A x B)	20.000.000,00

Görüleceği üzere yapılan enflasyon düzeltmeleri nedeniyle artan yatırım değerlerinin, teşvik belgesi revize edilmediği müddetçe, hak kazanılan katkı tutarına etkisi bulunmamaktadır.

MATRAH BİLGİLERİ

Örnek-9

Mükellefin 2023 yıl sonu kazançları aşağıdaki gibidir:

Açıklama	Yatırımın Kazancı (A)	Diğer Faaliyetler (B)	Toplam (C= A+B)
Ticari Bilanço Kârı (A= B+C+D)	17.424.242,42	45.575.757,58	63.000.000,00
Üretim Faaliyeti Kazancı (B)	3.787.878,79	7.575.757,58	11.363.636,37
İhracat Faaliyeti Kazancı (C)	13.636.363,63	18.181.818,18	31.818.181,81
Diğer Faaliyet Kazançları (D)	0,00	19.818.181,82	19.818.181,82
KKEG (E)	0,00	2.000.000,00	2.000.000,00
Vergilendirilecek Matrah (F= A+E)	17.424.242,42	47.575.757,58	65.000.000,00
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (G= C)	3.787.878,79	7.575.757,58	11.363.636,37
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (H= B)	13.636.363,63	18.181.818,18	31.818.181,81
Normal Orana Tabi Matrah (I= F-G-H)	0,00	21.818.181,82	21.818.181,82

Kullanılacak Vergi Oranları

Kurumlar Vergisi Kanununun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisinden yararlanacak olan firmanın aynı dönemde üretim veya ihracat faaliyetlerinden kazanç elde etmiş olmaları nedeniyle (1-5 puan indirim uygulamasında) elimizde üç matrah olabilecektir. Bunlardan birincisi 1 puan indirimli matrah, ikincisi 5 puan indirimli matrah, üçüncüsü ise normal vergi oranı uygulanacak matrahtır.

Teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi her üç matraha da uygulanacaktır. İndirimli kurumlar vergisi matrahının tüketildiği durumlarda toplam altı matrah oluşacaktır. Bu durumda (örneğin üzerinde %55 vergi indirim oranı olan bir yatırımı somutlaştırırsak) aşağıdaki oranlarda vergilendirilecektir.

Açıklama	Oran
1 Puan indirimli kurumlar vergisi oranı	%24
5 Puan indirimli kurumlar vergisi oranı	%20
Normal kurumlar vergisi oranı	%25
1 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%24- (%24 x %55)]	%10,8
5 Puan indirimli matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%20- (%20 x %55)]	%9
Normal matrah indirimli kurumlar vergisi oranı [%25- (%25 x %55)]	%11,25

HESAPLAMALAR

Yatırımın Kendi Kazancından Kullanılacak Katkı Tutarı

İndirimli Kurumlar Vergisi Olmadan Hesaplama

Teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi olmasaydı, yatırımın kendi kazancından 1-5 puan indirimli kurumlar vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktı:

Açıklama	Tutar (TL)	Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	3.787.878,79	24	909.090,91
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	13.636.363,63	20	2.727.272,73
Toplam Matrah (D= A+B)	17.424.242,42	20,869565	3.636.363,64

Sağlama Tablosu

Teşvik belgeli yatırımımızda vergi indirim oranı %55 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 3.636.363,64 olarak hesaplanan vergiden %55 oranında indirim yapılmalıdır.

Buna göre ileride yapacağımız hesaplamalar için sağlama tablomuz aşağıdaki gibi olmaktadır.

Açıklama	Bilgi / Tutar
Normal Hesaplanan Vergi (A)	3.636.363,64 TL
Vergi İndirim Oranı (B)	%55
Hesaplanan Katkı Tutarı (C= A x B)	2.000.000,00 TL
Ödenecek Vergi (D= A-C)	1.636.363,64 TL

Sağlama tablomuzu hazırladıktan sonra, şimdi katkı tutarlarının hesaplanması işlemlerine geçebiliriz.

İndirimli Kurumlar Vergisi Tablosu

Yukarıdaki hesaplama göre bulunan katkı tutarı (2.000.000,00 TL), yatırım için hak kazanılan katkı tutarından (20.000.000,00 TL) küçüktür. Başka bir deyişle indirimli kurumlar vergisi matrahı, indirimsiz vergi matrahından daha büyük olup bu matrah içinde tüketilememektedir. Daha açık bir deyişle yatırımın kendi kazançlarının tamamı indirimli kurumlar vergisi matrahı olmalıdır.

Dolayısıyla bu matrah rakamlarını, yatırımın kendi kazancından indirimli kurumlar vergisi uygulamasında aynen almamız gerekecektir.

Açıklama	Tutar (TL)	İndirimli Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	3.787.878,79	10,8	409.090,91
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	13.636.363,63	9	1.227.272,73
Toplam Matrah (D= A+B)	17.424.242,42	9,391304	1.636.363,64

İndirimli kurumlar vergisi oranı yukarıdaki tabloya göre toplam vergi / matrah formülüne göre (1.636.363,64 / 17.424.242,43 =) %9,391304 olarak hesaplanmaktadır.

Hesaplanan 1.636.363,64 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, bir önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi satırıyla aynıdır. Dolayısıyla hesaplamamız doğrudur diyebiliriz.

İndirimsiz Kurumlar Vergisi Tablosu

Yatırımın kendi kazançlarından oluşan matrahlar, indirimli kurumlar vergisi tablosunda tamamen kullanılmıştır. Dolayısıyla indirimsiz kurumlar vergisine tabi matrah kalmamıştır.

Diğer Faaliyet Kazançlarından Kullanılacak Katkı Tutarı

İndirimli Kurumlar Vergisi Olmadan Hesaplama

Teşvik belgeli yatırımlarda indirimli kurumlar vergisi olmasaydı, yatırımın kendi kazancı dışında diğer faaliyet kazançlarından oluşan 1-5 puan indirimli kurumlar vergisi beyanı aşağıdaki gibi olacaktı:

Açıklama	Tutar (TL)	Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	7.575.757,58	24	1.818.181,82
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	18.181.818,18	20	3.636.363,64
Normal Orana Tabi Matrah (C)	21.818.181,82	25	5.454.545,46
Toplam Matrah (D= A+B+C)	47.575.757,58	22,929936	10.909.090,91

Sağlama Tablosu

Teşvik belgeli yatırımımızda vergi indirim oranı %55 olarak belirlenmiştir. Dolayısıyla 10.909.090,91 TL olarak hesaplanan vergiden %55 oranında indirim yapılmalıdır.

Buna göre ileride yapacağımız hesaplamalar için sağlama tablomuz aşağıdaki gibi olmaktadır.

Açıklama	Bilgi / Tutar
Normal Hesaplanan Vergi (A)	10.909.090,91 TL
Vergi İndirim Oranı (B)	%55
Hesaplanan Katkı Tutarı (C= A x B)	6.000.000,00 TL
Ödenecek Vergi (D= A-C)	4.909.090,91 TL

Sağlama tablomuzu hazırladıktan sonra, şimdi katkı tutarlarının hesaplanması işlemlerine geçebiliriz.

İndirimli Kurumlar Vergisi Tablosu

Firmanın, 2012/3305 sayılı Karar kapsamında düzenlenmiş yatırım teşvik belgeleri kapsamındaki yatırımlarına fiilen başladıkları tarihten itibaren, hesaplanacak yatırıma katkı tutarına mahsuben;

- Toplam yatırıma katkı tutarının dayanak kararla belirlenen oranını geçmemek $[(20.000.000,00-2.000.000,00^1) \times 0,80= 14.400.000,00 \text{ TL}]$
- Gerçekleştirilen yatırım harcaması tutarını aşmamak (100.000.000,00 TL)

üzere, yatırım döneminde diğer faaliyetlerinden elde ettikleri kazançlarına indirimli kurumlar vergisi uygulanabilecektir.

İki sınırdan küçük olan 14.400.000,00 TL kadar yatırıma katkı tutarından faydalanabilecektir.

Yukarıdaki hesaplama göre bulunan katkı tutarı (6.000.000,00 TL), diğer faaliyet kazançları için belirlenen üst sınırdan (14.400.000,00 TL) küçüktür. Başka bir deyişle indirimli kurumlar vergisi matrahı, indirimsiz vergi matrahından daha büyük olup bu matrah içinde tüketilememektedir. Daha açık bir deyişle diğer faaliyet kazançlarının tamamı indirimli kurumlar vergisi matrahı olmalıdır.

Dolayısıyla bu matrah rakamlarını, yatırımın diğer faaliyet kazançlarından indirimli kurumlar vergisi uygulamasında aynen almamız gerekecektir.

¹ Yatırımın kendi kazançlarından 2.000.000,00 TL katkı tutarı kullanılması gerektiği önceki bölümde hesaplanmıştı.

Açıklama	Tutar (TL)	İndirimli Oran (%)	Vergi (TL)
1 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (A)	7.575.757,58	10,8	818.181,82
5 Puan İndirimli Orana Tabi Matrah (B)	18.181.818,18	9	1.636.363,64
Normal Orana Tabi Matrah (C)	21.818.181,82	11,25	2.454.545,45
Toplam Matrah (D= A+B+C)	47.575.757,58	10,318471	4.909.090,91

İndirimli kurumlar vergisi oranı yukarıdaki tabloya göre toplam vergi / matrah formülüne göre $(4.909.090,91 / 47.575.757,58 =)$ %10,318471 olarak hesaplanmaktadır.

Hesaplanan 4.909.090,91 TL tutarındaki indirimli kurumlar vergisi, bir önceki sağlama tablosunda hesaplanan ödenecek vergi satırıyla aynıdır. Dolayısıyla hesaplamamız doğrudur diyebiliriz.

İndirimsiz Kurumlar Vergisi Tablosu

Diğer faaliyet kazançlarından oluşan matrahlar, indirimli kurumlar vergisi tablosunda tamamen kullanılmıştır. Dolayısıyla indirimsiz kurumlar vergisine tabi matrah kalmamıştır.

Toplamlar

İndirimli kurumlar vergisi hesaplamaları toplamaları aşağıdaki gibi olmaktadır:

Açıklama	Matrah (TL)	Oran (%)	Vergi (TL)
Yatırımın Kendi Kazancından (A)	17.424.242,42	9,391304	1.636.363,64
Diğer Faaliyet Kazançlarından (B)	47.575.757,58	10,318471	4.909.090,91
Toplam (C= A+B)	65.000.000,00	10,0699301	6.545.454,55

İndirimli kurumlar vergisi oranı toplam vergi/toplam matrah formülüyle $(6.545.454,55 / 65.000.000,00 =)$ %10,06993 olarak hesaplanmaktadır.

BEYANNAME VERİLERİ

Yukarıdaki hesaplamalara göre beyanname verileri aşağıdaki gibi olmaktadır:

Açıklama	2023 Sonu
Ticari Bilanço Kârı	63.000.000,00
Üretim Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	11.363.636,37
İhracat Faaliyetinden Elde Edilen Kazanç	31.818.181,81
Kanunen Kabul Edilmeyen Gider	2.000.000,00
Kâr ve İlaveler Toplamı	65.000.000,00
Dönem Safi Kurum Kazancı	65.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	65.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisi (Geçici Vergi) Oranı	10,0699301
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	0,00
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine (Geçici Vergiye) Tabi Matrah	0,00
Genel Orana Tabi Geçici Vergi Matrahı	0,00
Geçici Vergi Matrahı	65.000.000,00
Hesaplanan Geçici Vergi	6.545.454,55

Vergi Bildirimi	Düzenleme Bilgileri	Ekler	Ek Bilgiler
Genel Bilgiler	Kuruma Bağlı İşyerleri ve Geçmiş Yıl Zararları		Kazanç ve İlaveler
Ticari Bilanço Karı			63.000.000
Üretim faaliyetinden elde edilen kazanç			11.363.636,37
İhracat faaliyetinden elde edilen kazanç			31.818.181,81
Ticari Bilanço Zararı			
6491 sayılı Türk Petrol Kanununun Mad. 12/5 kapsamında itfa payı olarak addolunan gelirler			
İLAVELER			
	Türü		Tutarı
	Kanunen Kabul Edilmeyen Giderler		2.000.000
TOPLAM			2.000.000,00
ZARAR OLSA DAHI İNDİRİLECEK İSTİSNA VE İNDİRİMLER			
	Türü	Açıklama	Tutarı
TOPLAM			
Kar ve İlaveler Toplamı			65.000.000,00

“Ebyn” programında 6 dijit sınırı nedeniyle %10,0699301 oranı 10,069930 olarak yazılabilmektedir. Bu durum hesaplanan verginin 5 kuruş eksik hesaplanmasına neden olmaktadır.

Vergi Bildirimi	Düzenleme Bilgileri	Ekler	Ek Bilgiler
Genel Bilgiler	Kuruma Bağlı İşyerleri ve Geçmiş Yıl Zararları		Kazanç ve İlaveler
Dönem Safi Kurum Kazancı			65.000.000,00
KVK 32. Madde kapsamında %30 oranında vergi hesaplaması yapacak mükellef misiniz?		☐ Evet ☒ Hayır	
KVK'NIN 32/6 Mad. kapsamında payları en az %20 oranında olmak üzere ilk defa halka arz edilen bir şirket misiniz?		☐ Evet ☒ Hayır	
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisine Tabi Matrah			65.000.000,00
KVK'nın 32/A Mad. Kapsamında İndirimli Kurumlar Vergisi Oranı			10,069930
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisine Tabi Matrah			
KVK'nın 32/8 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisi Oranı			
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisine Tabi Matrah			
KVK'nın 32/7 Mad. Kapsamında Kurumlar Vergisi Oranı			
Genel Orana Tabi Matrah			0,00
İşletmeden Çekilen Enflasyon Düzeltmesi Farkları			
HASILAT ESASLI VERGİLEME KAPSAMINDAKİ FAALİYETLER(G.V.K. 113. MADDE)			
G.V.K. 113. Mad. Kapsamında Elde Edilen Hasılat			
G.V.K. 113.Mad. Kapsamında Vergiye Tabi Matrah (Hasılat tutarı x %10)			
Gelecek Yıla Devreden Cari Yıl Zararları			0,00
Safi Kurum Kazancının Türkiye Dışında Elde Edilen Kısmı			
VERGİ BİLDİRİMİ			
Kurumlar Vergisi Matrahı			65.000.000,00
Hesaplanan Kurumlar Vergisi			6.545.454,50

“İndirimli Kurumlar Vergisi Tablosu” ise aşağıdaki gibi oluşmaktadır:

Açıklama	Bilgi / Tutar
Teşvik Belgesi Numarası	A/123456
Teşvik Belgesinin Hangi Karara Göre Düzenlendiği	2012/3305
Yatırıma Başlama Tarihi	02.09.2023
Yatırımın Türü 1	Tevsi
Yatırımın Türü 2	Bölgesel
Toplam Yatırım Tutarı (İndirimli KV Kapsamında Olmayan Harcamalar Hariç)	100.000.000,00
Yatırıma Katkı Oranı	20
Vergi İndirimi Oranı	55
Yatırımın Yapıldığı Bölge	1. Bölge
İndirimli KV Oranı	10,06993
Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	20.000.000,00
Cari Yılda Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması Tutarı	0,00
Fiilen Gerçekleştirilen Yatırım Harcaması (Yatırımın Başlangıcından İtibaren)	100.000.000,00
Fiili Yatırım Harcaması Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	20.000.000,00
Endekslenmiş Tutarlar Nedeniyle Hak Kazanılan Yatırıma Katkı Tutarı	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	0,00
Önceki Dönemlerde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	0,00
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Yatırımdan Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	2.000.000,00
Cari Dönemde Yararlanılan Yatırıma Katkı Tutarı (Diğer Faaliyetlerden Elde Edilen Kazanç Dolayısıyla)	6.000.000,00
Cari Dönemde Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	8.000.000,00
Cari Dönem Dahil Olmak Üzere Yararlanılan Toplam Yatırıma Katkı Tutarı	8.000.000,00

DEĞERLENDİRME

Yukarıdaki hesaplamalara göre hesaplanan yatırıma katkı tutarının (20.000.000,00 TL) yatırım döneminde 8.000.000,00 TL tutarındaki kısmından yararlanılmış, 12.000.000,00 TL tutarındaki kısmından kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanılamamıştır.

Söz konusu yatırım, bu dönemle birlikte yatırım dönemini tamamlamış, bundan sonraki dönemler için artık işletme dönemine geçmiştir.

Yatırım Dönemi

Diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması açısından “yatırım dönemi” ifadesinden, yatırım teşvik belgesi kapsamındaki yatırıma fiilen başlanılan tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin başından tamamlama vizesi yapılması amacıyla Ekonomi Bakanlığına müracaat tarihini içeren geçici vergilendirme döneminin son gününe kadar olan sürenin anlaşılması gerekmektedir.²

² Tebliğin 32.2.5. bölümünde yapılan tanımlama.

Buna göre; yatırıma 12.09.2023 tarihinde fiilen başlandığından ve 29.12.2023 tarihinde tamamlanma vizesi başvurusu yapıldığından, *01.07.2023 tarihinden 31.12.2023 tarihine kadar olan dönem yatırım dönemidir*. Bir başka deyişle 2023/III. geçici vergi dönemi ile 2023 Yıl sonu dönemi yatırım dönemidir.

Daha başka bir ifadeyle; 01.01.2024 tarihinden itibaren bu yatırım için “işletme dönemi” başlıyor diyebiliriz.

Endeksleme

Yatırımın tamamlanmasının sonuçları vardır. Bunlardan biri; indirimli kurumlar vergisi uygulanmak suretiyle yararlanılan kısmı hariç olmak üzere kalan yatırıma katkı tutarının, yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınmasıdır.

Buna göre, ilgili teşvik belgesi kapsamındaki toplam yatırıma katkı tutarının yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar yararlanılamayan kısmı (yatırımın tamamlandığı hesap döneminin sonuna kadar gerek diğer faaliyetlerden elde edilen kazançlara ve gerekse yatırımın tamamen veya kısmen işletilmesinden elde edilen kazançlara indirimli kurumlar vergisi uygulanması suretiyle yararlanılan kısmından sonra kalan yatırıma katkı tutarı), yatırımın tamamlandığı hesap dönemini izleyen yıllarda Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre bu yıllar için belirlenen yeniden değerlendirme oranında artırılarak dikkate alınacaktır.

Uygulama ilk olarak 2017 yılıyla birlikte başlamıştır.

Bu örneğimizde kalan (12.000.000,00 TL) katkı tutarı 2024 yılında endekslenerek dikkate alınacaktır.

DİĞER VERGİ BORÇLARINDAN TERKİN YOLUYLA YARARLANMA

Yatırımın “Yatırım Döneminde” veya “İşletme Döneminde” olmasından etkilenmeyen, daha önce değinmediğimiz bir husus vardır.

Hak kazanılan yatırıma katkı tutarının bir kısmı (ÖTV ve KDV hariç olmak üzere) tahakkuk etmiş diğer vergi borçlarından terkin suretiyle de kullanılabilir. (K.V.K. Md.32/A-8)

Bu uygulama, 01.01.2022 tarihinden itibaren yapılacak yatırım harcamalarında geçerlidir.

Bu uygulama seçilirse; diğer vergi borçlarının terkin suretiyle kullanılan tutarın bir katına isabet eden yatırıma katkı tutarından da vazgeçildiği kabul edilir. *Örneğin diğer vergi borçlarından 1.000.000,00 TL terkin talep edildiyse, 1.000.000,00 TL de vazgeçilen olmak üzere toplam katkı tutarından (1.000.000,00 + 1.000.000,00 =) 2.000.000,00 TL kullanılmış olacaktır.*

Uygulamadan yararlanmak için belli şartlar belirlenmiştir:

- 1- Talep, kurumlar vergisi beyannamesinin verilmesi gereken ayı takip eden ikinci ayın sonuna kadar yapılmalıdır. *Beyanname verme süresinin uzatılması halinde bu sürenin de otomatik uzayıp uzamayacağı tartışmalıdır*. Buna göre, kurumlar vergisi beyannamesi normal olarak Nisan ayında verildiği için, örneğimize göre diğer vergi borçlarından terkin için Haziran 2024 ayı sonuna kadar talepte bulunulabilir.
- 2- ÖTV ve KDV vergileri için bu uygulama yapılamaz. Madde metninde “diğer vergi borçlarından” denildiğine göre verilen kurumlar vergisi beyannamesine göre hesaplanan kurumlar vergisi için de bu uygulama yapılamaz. Bu vergiler dışında diğer vergi borçlarından terkin yolu kullanılabilir.

3- Üç adet sınır belirlenmiştir. Bunlar;

- Yatırım teşvik belgesi bazında yapılan yatırım harcamasına yatırıma katkı oranının uygulanmasıyla belirlenen tutarın %10'luk kısmı aşamaz, (Örneğimizde bu sınır $20.000.000,00 \times \%10 = 2.000.000,00$ TL olarak hesaplanmaktadır.)
- Terkin talebinde bulunulabilecek tutar, hak edilen yatırıma katkı tutarından indirimli kurumlar vergisi yoluyla kullanılan yatırıma katkı tutarının düşülmesinden sonra bulunan tutarın yarısından fazla olamaz. (Örneğimizde bu sınır $12.000.000,00 / 2 = 6.000.000,00$ TL olarak hesaplanmaktadır.)
- Diğer vergi borçlarından terkin edilebilecek toplam tutar, ilgili yatırım teşvik belgesi kapsamında fiilen yapılan yatırım harcamalarına, yatırıma katkı oranı uygulanmak suretiyle hesaplanan tutarın %10'undan fazla olamaz. (Örneğimizde bu sınır $100.000.000,00 \times 0.20 \times 0.10 = 2.000.000,00$ TL olarak hesaplanmaktadır.)

Diğer Vergi Borçlarından Terkin Talebi

Firma, 10 Haziran 2024 tarihinde, sonraki döneme devreden 12.000.000,00 TL tutarındaki katkı tutarının 1.000.000,00 TL tutarındaki kısmını, Mart 2024 dönemi muhtasar beyanname gelir (stopaj) borçlarından terkin yoluyla kullanmayı talep etmiştir. Talep edilen bu tutar yukarıda yapılan açıklamalara ve sınırlara uygundur.

Buna göre sonraki dönemlere devreden katkı tutarı:

Açıklama	Tutar (TL)
Fiili harcama nedeniyle hak kazanılan katkı tutarı (A)	20.000.000,00
Yatırımın kendi kazançları nedeniyle yararlanan (B)	2.000.000,00
Diğer kazançlar nedeniyle yararlanan (C)	6.000.000,00
Kazanç yetersizliği nedeniyle yararlanılamayan (D= A-B-C)	12.000.000,00
Diğer vergi borçlarından terkin edilen (E)	1.000.000,00
Diğer vergi borçlarına terkin nedeniyle vazgeçilen (F= E)	1.000.000,00
Devreden yararlanılmamış katkı tutarı (G= D-E-F)	10.000.000,00

Bu örneğin 2024 yılındaki devamına sonraki sirkülerimizde (2024/21) yer verilecektir.

Bir Soru

Terkin talebi 10 Haziran 2024 tarihinde yapıldığına göre, 2024/I. Geçici vergi beyannamesiyle, devreden katkı tutarında yaşanması olası değişimler terkin talep edilebilir miktar hesabında değişikliğe neden olur mu?

Görüşümüz: Geçici vergiler, yıllık vergiye mahsuben tahakkuk etmektedir. Bir sonraki geçici vergi döneminde katkı tutarındaki değişimin tam tersi (zarar beyanı) durumlara da rastlanabilir. Dolayısıyla sadece yıllık beyanname üzerinden hesaplama yapılmalıdır görüşündeyiz.

Bu konuda farklı durumlara ilişkin örnekler vermeye devam edeceğiz.

**Saygılarımızla,
ATC Universe**

(*) Bu sirkülerde yer alan açıklamalar bilgilendirme amaçlı olup konuyla ilgili işlem tesis etmeden önce profesyonel bir danışmana başvurunuz.